

Prasowe
Wydawnictwo
Dokumentacyjne
RSW „P-K-R”

Warszawa
Pl. Starynkiewicza 7
Tel. 28-59-59

DZIENNIK ZACHODNI

A

40-093 Katowice, ul. Młynarska 1

wydanie .....

61 - 28-03-83

Nr ..... / dn. ....

665

Nr 61, 28 marca 1983 r.

z notatnika
recenzenta

„Juliusz Cezar”

HENRYKA WACH-MALICKA

W tej historii nikt nie ma czy-
stych rąk i niczyje intencje
nie są do końca szlachetne,
choć wszyscy składają takie
deklaracje. Szekspira fascynowała
kondycja ludzka w całej swojej
złożoności, a więc przenikanie się
pierwiastków dobra i zła, uczciwo-
ści i podłości, przyjaźni i nienawi-
ści. Wszyscy niemal bohaterowie
„Juliusza Cezara” mają swoje ra-
cje „za” i „przeciw”, wszystkimi
rządzą namiętności na zmianę z lo-
giką i rozsądkiem. Tragedię Szeks-
pira wystawił w reżyserii Jerzego
Zegalskiego Teatr Śląski im. Stani-
sława Wyspiańskiego w Katowi-
cach. Jest to przedstawienie czyste,
klarowne i konsekwentne niemal
od początku do końca w swojej
formie, ale i bardzo chłodne, wręcz
beznamiętne w sferze emocji. Wła-
ściwie dramat, który rozgrywa się
na naszych oczach, dramat wypły-
wający ze starć najróżniejszych
uczuć i pragnień bardziej przypo-
mina zastygłą rycinę niż konflikt
żywych, miotanych sprzecznościami
ludzi. Widz domyśla się, czuje, że w
umysłach i sercach bohaterów aż
wrze od emocji, ale przytłacza je
jakaś niezwykle szczelna pokrywa,
która unosi się bardzo rzadko i na
krótko. Pozostają słowa, słowa, sło-
wa. I w pewnym momencie ten
dyskurs zaczyna być nużący, gdyż
nie ożywia go ani specjalnie wyra-
zista gra aktorów, ani tempo —
bardzo jednostajne i miarowe przez
cały czas trwania spektaklu, ani
żaden silny akcent inscenizacyjny.

Nie żądam na scenie fajerwerków
ani żywych koni — jak zapewne
skomentuje ktoś moje wywody —
ale myślę, że po wiele minutach, w
czasie których aktorzy wychodzą z
lewej bądź z prawej strony, recy-

tuja swoje kwestie i odchodzą, widz
siłą rzeczy nie skupia już na nich
uwagi. W swoim dążeniu do prostoty
a więc i wyrazistości (być może
wzorem konwencji teatru antycy-
znego) Jerzy Zegalski poszedł chyba
zbyt daleko, gdyż wydobywając
wszystkie niuanse tekstu i przesła-
nia ideowego „Juliusza Cezara”
wygładził jednak namiętności bo-
haterów i dramatyzm akcji. Dy-
skusyjna wydaje się także postać
— X, komentatora wydarzeń, do-
radcy postaci, samego Szekspira
wreszcie, który co prawda tłumaczy
w jakiś sposób dystans realizatorów
wobec rozgrywanego na scenie
dramatu, ale nie bardzo na niej
znajduje miejsce.

Tytułowy „Juliusz Cezar” — w
interpretacji Jana Bógdola — jest
wodzem trochę zbyt miękkim, jest
łagodnym jak na tyrana, ale i rola
to nie najszerzej przez autora po-
traktowana. Podobają się w kato-
wickim przedstawieniu dwaj prze-
ciwnicy Cezara: Bernard Krawczyk
jako Brutus i Adam Baumann jako
Kasjusz. Niby podobni charaktera-
mi, a jednak nakreśleni różnymi
środkami artystycznymi, pozostają
na dłużej w pamięci widza. Ciekawie
zagrał rolę Oktawiana Andrzej
Kowalczyk, a epizod Porcji niezwy-
kle starannie i ciepło potraktowała
Maria Wilhelm.

Na koniec — choć był to niezwy-
kle ważny i cenny składnik przed-
stawienia — komplementy i bra-
wa dla muzyki Eugeniusza Knapi-
ka. Nowoczesna w wyrazie, znakom-
icie przylegająca (właśnie: tak)
do wydarzeń scenicznych, nie agre-
sywna ale pełna sugestii.

Scenografię do „Juliusza Cezara”
zaprojektował Jerzy Moskal, ko-
stiumy Danuta Knosala.